

Artises „Kim Ki-duk in memoriam“

Artise kinos on 16.–22. detsembrini võimalik näha koroonasse surnud Lõuna-Korea režissööri Kim Ki-duki auks filmiprogrammi „Kim Ki-duk in memoriam“. Programmiga pidi tähistatama režissööri 60. sünnipäeva. EPL

Raamatukogu kutsub lapsi

Tallinna keskraamatukogu kuulutas välja lugemisprogrammi „Talv raamatuga“. Lapsed võivad osalemiseks lugeda nii (e-)raamatukogust kui ka koduselt riivliit pärit raamatuid. EPL

Sõltumatu Tantsu Laval esietendub alternatiivmuusikal

17. detsembril esietendub Sõltumatu Tantsu Laval Rene Kösteri ja Carmel Kösteri lavastus „veenus.me“, alternatiivmuusikal ja nüüdistantsulavastus, mille kesk-

seks teemaks on queer- ja klubi-kultuur pandeemiajärgses maailmas. Lavastaja on Rene Köster, etendajad-tantsijad Diana Harten, Elina Masing jt. EPL

John le Carré, inglise kirjanduse suurkuju

Laupäeval surnud Briti spioonikirjanduse suurkuju John le Carré teoste teemad on üldinimlikud.

IN MEMORIAM
Krista Kaer

Varraku peatoimetaja

Alles 2019. aastal oma viimase romaani „Agendi mäng“ („Agent Running in the Field“) avaldanud John le Carré, kodanikunimega David Cornwell sündis 1931. aastal Dorsetis, sai hariduse Bernis ja Oxfordis.

Oxfordis kutsuti ta ka Briti salateenistusse ja MI6 töötajana viibis ta üsna pikalt nii Bonnis kui ka Hamburgis. Seal süvenes veelgi tema kiindumus Saksamaasse ja Euroopasse, mida ta on eriti rõhutanud oma viimastes romaanides.

Enam lahkus perekonna juurest, kui John oli viieaastane, ja isa püüdis teenida elatist kõikvõimalike petuskeemide-

ga. Isast on ta kirjutanud oma romaanis „Täiuslik spioon“ („The Perfect Spy“), aga nii mõneski raamatus võib aimata lapsepõlvest pärit paineid.

Kirjutama hakkas ta salateenistuses töötades. Teda julgustas kolleeg lord Clanmorris, kes ka ise avaldas raamatuid varjunime all. Ühtlasi sai sellest kolleegist George Smiley – täiesti silmapaistmatu, tüsedavõitu ja prillidega tegelase – prototüüp.

Tema esimene romaan „Call for the Dead“ ilmus 1961. aastal John le Carré nime all. Luureteenistus seda pahaks ei pannud ja ta jätkas kirjutamist. Kuulsuse tõi talle 1963. aastal ilmunud „Spioon, kes pääses külma käest“ („The Spy Who Came in from the Cold“), mis heitis igasuguste illusioonideta pilgu salateenistuste tegevusele teise maailmasõja järgses Euroopas. Ja juba selles romaanis oli olemas üks le Carré hilisemaid peateemasid: usaldus ja reetmine.

Samal aastal lõppes tema karjäär salateenistuses – selle

est võis ta tänada topeltagent Kim Philbyt, kes andis tema ja paljude teiste nimed Nõukogude luureteenistusele. Le Carré vastas talle, avaldades 1974. aastal esimese oma Smiley-romaanidest „Plekksepp, rätsap, sõdur, nuhk“ („Tinker, Tailor, Soldier, Spy“).

Teosed järjest traagilisemad

Külma sõja ajal sai spiooni-kirjandusest omaette žanr ja pärast selle lõppemist jäid paljud kirjanikud oma teemast ilma. Le Carré puhul ennustati sama, kuid seda ei juhtunud. Ilmselt seetõttu, et kirjutades küll spioonidest, oli ta huvitatud hoopis avaramatest küsimustest. Iga inimese vastutusest isenda ja maailma ees, aususest ja müüdavusest, väikeste reetmiste kasvamisest suuremateks, inimese jäämisest „suure poliitika“ hammasrataste vahele, valitsuste ja luureteenistuste kohutavast ja hoolimatust ebakompetentsusest ning inimese abitusest sellega silmitsi seistes. Ta kirjutas farmaatsiatööstusest ja ter-

John le Carré

Inglise kirjanik John le Carré (kodanikunimega David John Moore Cornwell) sündis 19. oktoobril 1931. aastal.

Eelkõige spiooniroomanide autorina tuntud le Carré töötas Suurbritannia välisministeeriumis, Briti saatkondades Saksamaal Bonnis ja Hamburgis ning hiljem Briti välisluures MI6. Teenistuse luures lõpetas NSVL-i kasuks töötanud Briti topeltagent, kes paljastas ta tegevuse.

Esimese kirjandusteoste kirjutas ta luureteenistuses töötamise ajal. Oma raamatutes kasutas ta tegelase prototüübina reaalse Briti luureametniku kolonel David Smiley eeskujuna.

Eesti keeles on ilmunud kokku 17 John le Carré teost. Näiteks „Spioon, kes pääses külma käest“ („The Spy Who Came in from the Cold“, ee 1963, 1991 ja 2007), 1963. aastal võitis teos Briti kriminaalkirjanduse preemia – Daggeri auhinna – ja 1965. aastal Ameerika Ühendriikide Edgar Allan Poe auhinna parima romaani kategoorias. Eesti keeles on teiste seas ilmunud ka „Plekksepp, rätsap, sõdur, nuhk“ („Tinker, Tailor, Soldier, Spy“, ee 1997), „Õine administraator“ („The Night Manager“, ee 2017), viimati „Agendi mäng“ („Agent Running in

the Field“, ee 2020) jpt.

John le Carré oli kaks korda abielus. Alison Ann Veronica Sharpiga sündisid tal pojad Simon, Stephen ja Timothy ning Valérie Jane Eustace'iga poeg Nicholas. Kirjanik suri 12. detsembril 2020.

rorismist, relvakaubandusest, maailma eri paigust, ning mida pessimistlikumaks ta tänapäeva maailma arengusuundade koha pealt muutus, seda traagilisemaks ja raevukamaks läksid tema raamatud.

2017. aastal avaldas le Carré romaani „Spioonide pärand“ („A Legacy of Spies“), olematu mõttelise järje „Spioonile, kes pääses külma käest“, ja viimase Smiley-raamatu. Arvati, et see jääbki tal viimaseks, kuid 2019. aastal ilmus veel ka „Agendi mäng“, romaan Brexiti-aegsest Inglise maast ja frustratsioonist.

Eesti lugejale on kohe alguses meeldivaks üllatuseks minategelase märkus, et ta kingadel on alles Eesti metskapsa pori, sest ta viimane ametikoht oli Briti saatkonnas Tallinnas. Ja jällegi on Euroopa see, millele le Carré oma ustavust kinnitab.

Peale romaanide on le Carré kirjutanud oma elu kildudest koosneva „The Pigeon Tunnel“, mis ei jää põnevuselt spioonilugudele sugugi alla. ●

Sinu elu. Sinu reeglid. Sina loed.

Anne & Stiil on ajakiri tänapäeva naisele. Ajakiri inspireerib ja julgustab naisi elama oma enese reeglite ja unistuste järgi.

„IGAL ÜHEL MEIST ON OMA LUGU.“

Inga Lunge

Anne & Stiil, juuli 2020

annestiil.ee/sinuelu

Lisainfo klienditugi@ekspressmeedia.ee või 680 4444

anne & stiil

